

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผลการสำรวจจำนวนคนพิการเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรของประเทศ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่าในปี พ.ศ. 2544 มีจำนวนประชากรทั้งสิ้นประมาณ 62 ล้านกว่าคน เป็นคนพิการประมาณ 1.1 ล้านคนหรือคิดเป็นร้อยละ 1.8 ของประชากร ในจำนวนนี้เป็นผู้พิการทางกายหรือทางการเคลื่อนไหวมากที่สุดคือ 512,989 คน หรือร้อยละ 46.6 ของจำนวนคนพิการทั้งหมด ในขณะที่ผลสำรวจความต้องการการบริการหรือความช่วยเหลือจากรัฐ คนพิการต้องการการกู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพ การฝึกอาชีพและการจัดหางานให้ทำ ตามลำดับซึ่งแสดงให้เห็นว่าคนพิการมีความต้องการได้รับการฟื้นฟูและการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพเพื่อให้มีความรู้และวิชาชีพ ทั้งนี้ก็เพื่อให้มีอาชีพและรายได้มีความมั่นคงในการทำงานเพื่อการพึ่งพาตนเองในที่สุด มิใช่มีชีวิตเพียงเพื่อรอการสงเคราะห์ นอกจากนี้ผลการสำรวจปัจจัยที่มีผลต่อการทำงานของคนพิการพบว่าสภาพความพิการเป็นปัจจัยหลักด้วยพบว่าคนพิการที่พิการจนไม่สามารถทำงานได้นั้นมีถึงร้อยละ 51.8 สามารถทำงานได้แต่ไม่มีงานทำร้อยละ 10.2 สามารถทำงานได้แต่ไม่มีเงินทุนร้อยละ 1.5 และคนพิการร้อยละ 25.4 ญาติพี่น้องให้ความอุปการะ และถึงแม้คนพิการต้องการได้รับการฟื้นฟูด้านอาชีพและต้องการมีงานทำเป็นจำนวนมาก แต่สถาบันของรัฐเองสามารถจัดบริการด้านการฟื้นฟูอาชีพได้น้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนของคนพิการ กล่าวคือจากรายงานผลการฝึกอาชีพคนพิการประจำปีงบประมาณ 2547 กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานสามารถรับคนพิการเข้าฝึกเตรียมเข้าทำงานได้เพียง 324 คน เป็นชาย 232 คน เป็นหญิง 92 คน ยกกระดับฝีมือได้เพียง 27 คนเท่านั้น เป็นชาย 18 คนและหญิง 9 คน เมื่อพิจารณาถึงแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2549 พบว่ารัฐให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในทุกด้านโดยกำหนดเป้าหมายไว้ 11 ประการหนึ่งในเป้าหมายนั้นคือคนพิการมีงานทำเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 5 ต่อปี นอกจากนี้ยังกำหนดแผนการดำเนินงานโดยประสานแบบเครือข่ายทั้งองค์กรภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อคนพิการ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เป็นนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมศักยภาพและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิแก่บุคคลพิการโดยเน้นความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคม รวมทั้งการส่งเสริมสิทธิและ

โดยประสานแบบเครือข่ายทั้งองค์กรภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อคนพิการ ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพชีวิตคนพิการ เป็นนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมศักยภาพและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิแก่บุคคลพิการโดยเน้นความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคม รวมทั้งการส่งเสริมสิทธิและคำนึงถึงการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกันของคนพิการ การศึกษา ฝึกอบรม และการสร้างงานให้คนพิการ การบูรณาการทางด้านสิทธิคนพิการในการมีส่วนร่วมในสังคม รัฐถือเป็นกระบวนการที่สำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ และการสร้างความเสมอภาคทางโอกาสแก่คนพิการให้มีสิทธิได้รับการคุ้มครองในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ ทุกภาคส่วนของสังคมจะต้องร่วมกันแสดงความคิดเห็น เสนอแนะแนวทางการส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิคนพิการ ในการมีส่วนร่วมในสังคม ซึ่งจะเป็นการสร้างเครือข่ายการทำงานเพื่อคุ้มครองสิทธิแก่คนพิการทั้งในระดับส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (สถานีวิทย์โทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์, 2546)

ความมั่นคงในการทำงาน จะช่วยให้เกิดความมั่นคงในอาชีพและรายได้ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เป็นความมั่นคงหลัก 1 ใน 5 ของความมั่นคงของมนุษย์ (UNDP, 1994) และเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งปัจจัยหนึ่งของการมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของทุกคนไม่ว่าใครก็ตามแต่ผู้พิการ ซึ่งเป็นผู้เสียเปรียบในการแข่งขันเชิงธุรกิจด้วยสภาพทางกายภาพที่ด้อยกว่าแต่การพัฒนาศักยภาพของคนพิการเพื่อให้เกิดความมั่นคงในอาชีพและรายได้ นั้น ต้องอาศัยปัจจัยหลาย ๆ ด้านประกอบกันรวมทั้งความร่วมมือของทุกภาคส่วน เริ่มจากตัวของ ผู้พิการเองจะต้องเห็นคุณค่าของตนเอง เพราะจะช่วยให้คนพิการเกิดแรงจูงใจที่จะพัฒนาตนเอง ชนิษฐา เทวินทรภักดี (2540) กล่าวไว้ตอนหนึ่งของบทความเรื่อง "การตระหนักในคุณค่าของตนเองกับการพัฒนาศักยภาพของคนพิการ" ว่าการตระหนักในคุณค่าของตนเอง (Self-esteem) เป็นพื้นฐานสำคัญในการตระหนักถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ถ้ามีความตระหนักในการเห็นคุณค่าของตนเองจะทำให้ประสบผลสำเร็จในการทำงานได้ การสร้างการเห็นคุณค่าของตนเองแก่คนพิการ จึงเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการ รวมถึงการประเมินสมรรถภาพและเตรียมความพร้อมในการทำงานทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งจะทำให้เขามีความมุ่งมั่น เกิดกำลังใจ ไม่รู้สึกท้อแท้สิ้นหวังและมีความมั่นคง นอกจากนี้ยังหมายถึง ครอบครัว ชุมชน และบริบททางสังคมโดยการทำงานอย่างเป็นระบบเชื่อมโยงแบบเครือข่าย การปรับเปลี่ยนเจตคติแสดงถึงทัศนคติที่ดีของคนในสังคมต่อคนพิการ การยอมรับและให้คุณค่ากับความรู้ความสามารถของคนพิการ การเสริมพลัง จูงใจ ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และสนับสนุน

เพื่อให้คนพิการเกิดกำลังใจที่สำคัญคือการให้โอกาสเพื่อให้คนพิการได้พิสูจน์ถึงศักยภาพของตนเองในการใช้ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพอันจะนำไปสู่ความมั่นคงทางอาชีพและรายได้ของผู้พิการ เพื่อการพึ่งพาตนเองและสามารถเสียภาษีให้รัฐ ในฐานะของพลเมืองคนหนึ่งของประเทศชาติ (ณรงค์ ปฏิบัติสรกิจ, 2548) นับเป็นการช่วยรัฐลดภาระงบประมาณสนับสนุนการจัดสวัสดิการคนพิการได้อีกทางหนึ่งด้วย

ปัจจุบันถึงแม้จะพบว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่เล็งเห็นความสำคัญและให้ความสำคัญกับคนพิการมากขึ้น โดยนับตั้งแต่ปี 2542-2546 มีสถานประกอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.2534 รับคนพิการเข้าทำงานเพิ่มขึ้น แต่เมื่อพิจารณาอัตราส่วนของสถานประกอบการ กับจำนวนคนพิการที่รับเข้าทำงาน จะพบว่าอัตราการจ้างงานคนพิการยังมีจำนวนน้อย เช่น ในปี พ.ศ. 2542 มีสถานประกอบการจำนวน 614 แห่ง รับคนพิการเข้าทำงาน 1,362 คน แต่ในปี พ.ศ. 2546 มีสถานประกอบการที่รับคนพิการเข้าทำงานเพิ่มขึ้นถึง 1,004 แห่ง แต่สามารถรับคนพิการเข้าทำงานได้เพียง 1,610 คนเท่านั้น มีจำนวนไม่น้อยที่ใช้วิธีส่งเงินเข้าสมทบกองทุนแทนการจ้างงานคนพิการ (จิราวัลย์ คงถาวร, 2547) พิจารณาได้จาก ตารางที่ 1.1 และ 1.2

ตารางที่ 1.1

สถานประกอบการที่เข้าข่ายปฏิบัติตามกฎหมาย

สถานประกอบการ	2542	2543	2544	2545	2546
มีลูกจ้าง 200 คนขึ้นไป	4,936	5,152	4,967	4,863	5,040
ที่ปฏิบัติตามกฎหมาย	1,410 (28.57%)	2,105 (40.86 %)	1,573 (31.67%)	2,221 (45.70 %)	2,800 (56 %)
ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย	3,526 (71.43 %)	3,047 (59.14 %)	3,394 (68.33 %)	2,642 (54.30 %)	2,240 (44 %)

ที่มา: สำนักส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการ, 2546

ตารางที่ 1.2
รายละเอียดสถานประกอบการที่ปฏิบัติตามกฎหมาย

ปี พ.ศ.	2542		2543		2544		2545		2546	
สถานประกอบการ	แห่ง	คน	แห่ง	คน	แห่ง	คน	แห่ง	คน	แห่ง	คน
รับคนพิการเข้าทำงาน	614	1,362	1,251	1,767	806	1,648	980	1,984	1,004	1,610
ประกาศรับแต่ไม่สามารถจัดหาได้	266	1,450	282	1,266	176	761	637	3,571	695	1,630
ส่งเงินสมทบเข้ากองทุน	530	1,165	572	1,231	591	1,285	604	1,346	678	1,366
จำนวนเงินส่งเข้ากองทุน	34.49 ล้านบาท		37.28 ล้านบาท		38.55 ล้านบาท		40.37 ล้านบาท		46.14 ล้านบาท	

ที่มา: สำนักส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการ, 2546

จากข้อมูลในตารางที่ 1.2 เมื่อพิจารณาถึงตัวเลขสถานประกอบและจำนวนคนพิการที่สถานประกอบการประกาศรับสมัครเข้าทำงานแต่จัดหาไม่ได้นั้น มีจำนวนค่อนข้างสูงมาก โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2545 มีสถานประกอบการที่ต้องการจ้างงานคนพิการจำนวน 637 แห่ง มีความประสงค์จะรับคนพิการเข้าทำงานได้ถึง 3,571 คน จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจไม่น้อยว่าในเมื่อสถานประกอบการต้องการจ้างงานมากขนาดนั้น ทำไมคนพิการจึงยังคงหางานทำไม่ได้ ผู้ศึกษาจึงตั้งข้อสงสัยเกิดว่าอาจเป็นเพราะคนพิการมีคุณสมบัติที่ไม่ตรงกับความต้องการของนายจ้าง เช่น คุณวุฒิทางการศึกษา ความรู้ทางวิชาชีพและหรือสภาพร่างกายที่ไม่เหมาะสมกับตำแหน่งงานรวมทั้งอาจมีอุปสรรคในเรื่องของการเดินทาง ที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ข้อจำกัดเหล่านี้จึงเป็นอุปสรรคต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงานของคนพิการ

มูลเหตุจูงใจในการศึกษา

มูลนิธิส่งเสริมและพัฒนาคนพิการ เป็นองค์กรเอกชนก่อตั้งโดยคนพิการที่มีศักยภาพทางสังคม ที่เข้าใจถึงปัญหาและความต้องการของคนพิการเป็นอย่างดีว่าขาดโอกาสในการเข้าถึง (Access) แหล่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์รวมถึงขาดโอกาสในการเข้าถึงบริการของรัฐที่จำเป็น ซึ่งเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการพัฒนาศักยภาพตนเองของคนพิการ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ด้านวิชาชีพให้กับผู้พิการ โดยภารกิจหลักขององค์กรคือส่งเสริมและพัฒนาผู้พิการ ซึ่งพิการทางด้านร่างกายหรือทางการเคลื่อนไหว ให้มีความรู้ทางด้านวิชาชีพ โดยมีวิสัยทัศน์ (Vision) มุ่งสู่ความเป็นสถานฝึกอบรมและพัฒนาคนพิการ ให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่เหมาะสม ปรัชญาของมูลนิธิคือการพัฒนาเพื่อพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนมิใช่การสงเคราะห์เพียงครั้งคราว ดังนั้นการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาชีพจึงเป็นกิจกรรมหลักเพื่อพัฒนาคนพิการให้มีศักยภาพในการประกอบอาชีพ มีความมั่นคงในการทำงาน พึ่งพาตนเอง ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี และมีคุณภาพชีวิตที่ดี มูลนิธิส่งเสริมและพัฒนาคนพิการ จึงจัดให้มีโครงการฝึกอบรมวิชาชีพด้านคอมพิวเตอร์ให้แก่ผู้พิการทางกายหรือทางการเคลื่อนไหว ซึ่งเป็นประชากรผู้พิการส่วนใหญ่ด้วยเหตุผลที่สำคัญคือ ประการแรกการทำงานด้านคอมพิวเตอร์นั้นเหมาะสมกับสภาพทางกายภาพของผู้พิการเพราะได้นั่งทำงานประจำที่ไม่ต้องเคลื่อนไหวมากซึ่งเป็นอุปสรรคต่อสภาพทางกาย ที่สำคัญความรู้ด้านคอมพิวเตอร์เพิ่งเริ่มเข้ามามาบทบาทในวงการธุรกิจ จึงเป็นการสร้างโอกาสที่ดีในการประกอบอาชีพของผู้พิการ ด้วยเป็นอาชีพที่อยู่ในความต้องการของตลาดแรงงาน นับจากปี 2538 จวบจนปัจจุบันมูลนิธิฯ ได้ฝึกอบรมความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ให้แก่ผู้พิการไปแล้วจำนวนทั้งสิ้นกว่า 500 คน และร้อยละ 60 ของผู้ผ่านการอบรมสามารถประกอบอาชีพพึ่งพาตนเองได้ โดยมูลนิธิฯ ได้มีการบันทึกประวัติการมีงานทำของคนพิการภายหลังการฝึกอบรมไว้ทุกรุ่น นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์กลางในการประสานงานเรื่องการจ้างงานจากนายจ้างทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนซึ่งมักจะแจ้งข่าวการรับสมัครมาให้มูลนิธิฯ เป็นผู้ประสานงานไปยังคนพิการที่ต้องการงาน ทั้งผู้ที่รองานอยู่และที่ใกล้จะจบการอบรมในแต่ละรุ่นเป็นประจำเสมอมา จากการเป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ทำให้ได้รับทราบปรากฏการณ์อย่างหนึ่งว่ามีคนพิการจำนวนไม่น้อยที่มีการเปลี่ยนงาน เพราะส่วนหนึ่งจะแจ้งเรื่องการขอยานมายังมูลนิธิฯ และจากการสุ่มตัวอย่างคนพิการที่มีงานทำในแต่ละรุ่นพบว่าทุกรุ่น จำนวนอย่างน้อย 3-5 รายมีการเปลี่ยนงานบางคนมีการเปลี่ยนงานอย่างน้อย 1-2 แห่งหรือบางคนมากกว่านั้น

ซึ่งการเปลี่ยนงานของคนพิการดังกล่าวนั้นแสดงให้เห็นว่าคนพิการต้องการแสวงหาวิถีชีวิตการทำงานที่ราบรื่นกว่า มีความพึงพอใจมากกว่าที่เป็นอยู่ สะท้อนถึงความรู้สึกไม่มั่นคงในการทำงาน หรือความรู้สึกไม่มั่นคงในอาชีพและรายได้

ดังที่กล่าวแล้วว่ามูลนิธิส่งเสริมและพัฒนาคนพิการ มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาความรู้ด้านวิชาชีพให้กับผู้พิการ ให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมสามารถพึ่งพาตนเอง ช่วยเหลือครอบครัว ชุมชนสังคมและเป็นพลเมืองที่สามารถเสียภาษีให้รัฐได้ ประกอบกับจากสภาพการจ้างงานคนพิการในปัจจุบัน ที่สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสที่คนพิการจะมีงานทำยังไม่มากนัก รวมทั้งข้อจำกัดทางด้านต่างๆ ทั้งที่เกิดจากคนพิการเอง เช่นการที่ครอบครัวของคนพิการไม่สนับสนุนให้ออกสู่สังคม คนพิการที่ผ่านการฟื้นฟูอาชีพแล้วแต่เลือกงานนอกจากนี้อาจมีสาเหตุอื่นๆ เช่น เจตคติทางด้านลบต่อคนพิการ การขาดคุณสมบัติทางการศึกษา รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่เอื้อต่อการเดินทาง รวมทั้งปรากฏการณ์การเปลี่ยนงานบ่อยของคนพิการที่ผ่านการอบรมหลักสูตรคอมพิวเตอร์จากมูลนิธิฯ ถึงแม้จะเป็นเพียงบางส่วนแต่ก็สะท้อนให้เห็นถึงความไม่มั่นคงในอาชีพและรายได้ของผู้พิการ หากคนพิการยังไม่สามารถประกอบอาชีพและมีอาชีพที่มีความมั่นคง ก็จะไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ ย่อมจะเป็นภาระของครอบครัวและสังคมต่อไป กระบวนการพัฒนาศักยภาพคนพิการทั้งของภาครัฐ และเอกชนหรือแม้กระทั่งของมูลนิธิฯ ย่อมถือว่าไม่ประสบผลสำเร็จ นักศึกษาในฐานะที่เป็นเป็นเจ้าหน้าที่ระดับบริหารคนหนึ่งขององค์กรมีหน้าที่ดำเนินงานตามนโยบายและนำเสนอนโยบายในอันที่จะส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของคนพิการให้บรรลุเป้าหมายหลักคือคนพิการมีงานทำและมีรายได้ที่มั่นคง มีความมั่นคงในการทำงาน จึงเกิดความสนใจที่จะทำการศึกษาความมั่นคงในอาชีพและรายได้ของผู้พิการภายหลังการฝึกอบรมวิชาชีพคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้เพื่อให้ได้รับทราบว่าภายหลังจากการอบรมคอมพิวเตอร์แล้ว คนพิการได้งานหรือประกอบอาชีพที่มีลักษณะงานที่สอดคล้องกับวิชาชีพที่ได้รับการอบรมไปหรือไม่ รายได้ที่ได้รับนั้นเพียงพอ เหมาะสมกับลักษณะงานที่รับผิดชอบหรือไม่ และมีความมั่นคงในอาชีพและรายได้หรือไม่ ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาโครงการให้มีความก้าวหน้าและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน อันจะเป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพของผู้พิการให้มีความมั่นคงในอาชีพและรายได้สืบไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาลักษณะงาน อาชีพและรายได้ของผู้พิการที่ประกอบอาชีพ ภายหลังจากผ่านการอบรมหลักสูตรคอมพิวเตอร์ของมูลนิธิส่งเสริมและพัฒนาคนพิการ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในอาชีพและรายได้
3. เพื่อศึกษาความมั่นคงในอาชีพและรายได้ของผู้พิการที่ผ่านการอบรมวิชาชีพ หลักสูตรคอมพิวเตอร์มูลนิธิส่งเสริมและพัฒนาคนพิการ

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตเนื้อหา ศึกษาความคิดเห็นต่อความมั่นคงในอาชีพและรายได้ ของผู้พิการที่ผ่านการอบรมวิชาชีพด้านคอมพิวเตอร์จากมูลนิธิส่งเสริมและพัฒนาคนพิการ ว่ามีความรู้สึกมั่นคงในการทำงานและมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีความรู้สึกพึงพอใจในอาชีพและรายได้ที่ได้รับหรือไม่ และมีความคิดเห็นอย่างไร ซึ่งกำหนดไว้ 2 มิติคือ 1.) มิติการมีงานทำและรายได้ ได้แก่ การได้ทำงานที่มั่นคง และมีความสุขหรือพอใจในงาน มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัว มีเงินออมที่เพียงพอสำหรับอนาคต ปราศจากหนี้สินที่ไม่สร้างผลผลิต 2.) มิติครอบครัวทั้งด้านความสัมพันธ์และการแบ่งหน้าที่ ได้แก่ ความรักใคร่ปรองดอง การเคารพให้เกียรติ การมีส่วนร่วมรับผิดชอบทางการเงิน การช่วยเหลือกิจการครัวเรือน และความสุขเมื่ออยู่บ้าน

2. ขอบเขตประชากร ศึกษาเฉพาะผู้พิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวที่ผ่านการอบรมวิชาชีพด้านคอมพิวเตอร์ของมูลนิธิส่งเสริมและพัฒนาคนพิการ จำนวน 16 คน โดยจำแนกเป็นผู้พิการที่ต้องใช้รถวีลแชร์ จำนวน 7 คน และผู้พิการที่ไม่ใช้รถวีลแชร์จำนวน 9 คน

นิยามศัพท์ในการศึกษา

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนในความหมายและขอบเขตของคำศัพท์ที่จะใช้ในการศึกษา ผู้ศึกษาจึงขอให้อำนาจความ ดังนี้

คนพิการ พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 ตามมาตรา 4 ได้กำหนดความหมาย "คนพิการ" ว่าหมายถึงคนที่มีความผิดปกติหรือบกพร่องทางร่างกาย ทางสติปัญญาหรือทางจิตใจตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง และกระทรวงสาธารณสุขซึ่งมีหน้าที่โดยตรงตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 ได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2537) กำหนดประเภทคนพิการไว้ 5 ประเภท ได้แก่ คนพิการทางการมองเห็น คนพิการทางการได้ยินหรือการสื่อความหมาย คนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว คนพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม และคนพิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้

ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ คำว่า "คนพิการ" ในที่นี้หมายถึง คนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวที่ผ่านการอบรมวิชาชีพคอมพิวเตอร์ของมูลนิธิส่งเสริมและพัฒนาคนพิการ โดยแบ่งเป็น กลุ่มคนพิการที่ต้องใช้รถเข็น (วีลแชร์) และกลุ่มคนพิการที่ไม่ต้องใช้รถเข็น (วีลแชร์)

ลักษณะงานและอาชีพของผู้พิการ ในที่นี้หมายถึง ลักษณะการทำงาน ที่ประกอบด้วย การใช้ความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพคือการใช้ความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ ตำแหน่งงาน และหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของผู้พิการที่ทำเป็นประจำ ตามที่ได้รับมอบหมายจากสถานประกอบการ

ความมั่นคงในอาชีพและรายได้ หมายถึง ความมั่นคงของการมีงานทำและรายได้ระดับบุคคลของคนพิการภายหลังการอบรมหลักสูตรคอมพิวเตอร์ของมูลนิธิส่งเสริมและพัฒนาคนพิการตามดัชนีชี้วัดมาตรฐานความมั่นคงของมนุษย์ ประกอบด้วยตัวชี้วัด 7 ตัว ได้แก่ สภาพการทำงาน รายได้จากการทำงานและทรัพย์สิน ปริมาณหนี้สิน ภาระในการส่งหนี้สิน เงินออม ความพึงพอใจในงาน และความมั่นคงในงาน

ความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจของผู้พิการต่อการมีอาชีพที่มั่นคงและมีรายได้ที่เพียงพอสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคม

ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวของคนพิการ เช่น การเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน การมีส่วนร่วมรับผิดชอบในภาระของครอบครัว เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงลักษณะงานหรืออาชีพและรายได้ของผู้พิการ ภายหลังการฝึกวิชาชีพคอมพิวเตอร์หลักสูตรมูลนิธิส่งเสริมและพัฒนาคนพิการ

2. ทำให้ทราบถึงระดับความมั่นคงในอาชีพและรายได้ของผู้พิการ ภายหลังจากนำความรู้จากการฝึกวิชาชีพคอมพิวเตอร์หลักสูตรมูลนิธิต่างเสริมและพัฒนาคนพิการไปประกอบอาชีพ